

HELSINGIN YLIOPISTO
HELSINGFORS UNIVERSITET
UNIVERSITY OF HELSINKI

X-breikki yläkoulun englannin opetuksessa – pedagoginen tuote

Helsingin yliopisto
Käyttäytymistieteellinen tiedekunta
Pedagoginen tuote
Kasvatustiede
Tuomas Ali-Hokka
19.5.2018
Ohjaaja: Raili Hildén

Tiedekunta - Fakultet - Faculty Käyttätymistieteellinen		Laitos - Institution - Department Aineenopettajankoulutus	
Tekijä - Författare - Author Tuomas Ali-Hokka			
Työn nimi - Arbetets title X-breikki yläkoulun englannin opetuksessa – pedagoginen tuote			
Title			
Oppiaine - Läroämne = Subject Kasvatustiede			
Työn laji/ Ohjaaja - Arbetets art/Handledare - Level/Instructor Pedagoginen tuote / Raili Hildén		Aika - Datum - Month and year	Sivumäärä - Sidoantal - Number of pages 23 s. + 16 liitteet
Tiivistelmä - Referat - Abstract			
<p><i>Tavoitteet.</i> Tämän pedagogisen tuotteen tarkoitus on soveltaa x-breikki -tehtävätyyppejä yläkoulun englannin opetukseen. X-breikki on liikunnallinen tapa vastata oppitunneilla esitettäviin monivalintakysymyksiin. Työn taustalla on hallituksen kärkihanke Liikkuva koulu -ohjelma. Pedagoginen tuote linkittyy koulutuspoliittisesti hyvin tärkeään teemaan, eli opetuksen liikunnallistamiseen.</p> <p><i>Menetelmät.</i> Käsittelen liikuntapedagogiikkaa ja kielten opetusta erikseen ja poikkitieteellisesti. Käytän pedagogisen tuotteen suunnittelussa Liikkuva koulu -ohjelman verkkosivuilta löytyvää työkalua, jolla x-breikin voi tehdä. Tehtyäni sellaisen pedagogisen tuotteen, jossa toteutuu sekä englannin opetus että liikunnallistaminen, toteutan sen yläkoulun oppilaille. Kerään oppilailta ja observoilta palautetta. Tarkastelen x-breikin toimivuutta vieraiden kielten opetuksessa ja sen liikunnallisuutta annetun palautteen ja reflektion kautta.</p> <p><i>Tulokset ja johtopäätökset.</i> Huolimatta observoijen hyvästä palautteesta ja pedagogisen tuotteen toimivuudesta, oppilaiden palaute oli voimakkaasti polarisoitunut negatiivisiin ja positiivisiin mielipiteisiin. Tämän yhden tapauksen pohjalta voidaan olettaa, että yksittäisenä harjoituksena x-breikki ei ole merkittäväle osalle oppilaille mielekäs harjoitus.</p>			
Avainsanat – Nyckelord Liikunnallistaminen, x-breikki, englannin opetus, yläkoulu			
Säilytyspaikka - Förvaringsställe - Where deposited Helsingin yliopiston kirjasto, keskustakampuksen kirjasto, käyttätymistieteet / Minerva			
Muita tietoja - Övriga uppgifter - Additional information			

Erityiskiitokset Aku Talikalle (oikoluku), Hanna Heikkilälle ja Esa Penttiselle avustanne.

Sisällysluettelo

1 Johdanto	1
2 Englannin kieli opetettavana aineena.....	2
2.1 Eurooppalainen viitekehys	2
2.2 Konditionaali englannin kielessä	3
2.3 Vieras kieli opetettavana aineena.....	4
3 Pedagogisen tuotteen rakentuminen.....	5
3.1 Liikunnallistaminen.....	6
3.2 Liikunnallisuus perusopetuksen opetussuunnitelmassa	6
3.3 Liikuntapedagogiikka.....	7
3.4 Liikkuva koulu -ohjelma ja x-breikki -tehtävätyyppi	8
4 Pedagoginen tuote ja sen toteutus	9
4.1 Suunnittelu	9
4.2 Toteutus.....	11
5 Pedagogisen tuotteen toteutumisen arviointi	12
5.1 Observointi ja palautteen kerääminen	12
5.2 Kielididaktinen toteutuminen.....	13
5.3 Liikunnallistamisen toteutuminen.....	14
5.4 Palautteen analyysi ja reflektio	15
5.4.1. Oppilaiden palaute	15
5.4.2. Observoijien palaute.....	16
6 Pedagogisen tuotteen oikeellisuus.....	18
7 Pohdinta.....	19
Lähteet.....	20
Liitteet	24

1 Johdanto

Hallituksen kärkihanke. Siinä kaksi sanaa, joilla Liikkuva koulu -ohjelma kuvailee itseään kotisivuillaan. Liikkuva koulu -ohjelmassa on kyse koululaisten terveydestä, hyvinvoinnista, oppimisen tukemisesta, viihtyvyydestä ja monesta muusta asiasta, ja kaiken ytimessä on tunti päivittäistä liikuntaa koulupäivään jokaiselle oppilaalle. (Liikkuva koulu -ohjelma 2017.) Pedagogisen tuotteeni tarkoituksena on rakentaa perusopetuksen yhdeksännen luokan A-tasoisien englannin kielen kieliopin oppimisen tukemiseksi pedagoginen tuote hyödyntämällä Liikkuva koulu -ohjelman periaatteita. Toteutan tätä koulutuspoliittista hanketta pedagogisen tuotteeni avulla. Pedagogisessa tuotteessani integroin liikuntapedagogiikkaa vieraiden kielten ainedidaktiikkaan. Rakentaessani pedagogista tuotettani seurasin Liikkuva koulu -ohjelman periaatteita opetuksen liikunnallistamisen näkökulmasta.

Pedagoginen tuotteeni on x-breikki -tehtävä, jolla opetin 20.3.2018 Helsingin normaali-lyseon yhdeksäsluokkalaisille konditionaalina käyttöä englannin kielessä. Yksinkertaistettuna x-breikki on tapa vastata opettajan nopeatempoisiin kysymyksiin liikunnallisella tavalla (suullisen vastaamisen sijaan). Minä, eli tuotteen toteuttaja, opetin kyseisen oppitunnin ja toteutin tämän tehtävän opetusharjoittelijana. Tehtävä vastasi täysin kohderyhmän tasoa ja tarpeita, sillä ohjaava opettaja oli ohjeistanut minua opettamaan oppilaille englannin konditionaalina ja x-breikin didaktinen sisältö vastasi oppilaiden tarpeita sekä ohjaavan opettajan kurssilla käyttämän ja yhdeksäsluokkalaisille suunnatun oppikirjasarjan (Spotlight 9) sisältöä. Ennen pedagogisen tuotteen pilotointia keskustelin tehtävästä ohjaavan opettajan kanssa. Sain myös palautetta tehtävän liikuntatieteellisestä validiudesta Helsingin normaali-lyseon liikunnanopettajalta. Molemmat (ohjaajani ja liikunnanopettaja) hyväksyivät tehtävän etukäteen.

Löysin x-breikin sattumalta vuonna 2017 opetusharjoittelun aikana, kun opetusharjoittelun yhteydessä liikunnanopettaja esitteli tehtävän meille. Koin sen innovatiiviseksi. Päätin

myöhemmin, että haluan tutkia ja käyttää x-breikkiä, koska se on jotain erilaista ja ensivaikutelmani x-breikistä oli hyvä. Opetusharjoitteluni aikana olen havainnut, että oppitunneilla pitäisi olla erilaisia harjoituksia ja vaihtelua, koska kokeilemalla eri vaihtoehtoja voi löytyä eri ryhmille sopivia ja epäsopivia tehtäviä, ja liikunnan yhdistäminen englantiin vastaa käsitystäni erilaisuudesta ja vaihtelusta. Henkilökohtaisen opetusfilosofiani mukaan kokeileminen auttaa kehittymään opettajana. Tutkivassa opettajuudessa en näe mitään mieltä, ellei opettaja voi muodostaa omia hypoteesejaan opettamisesta ja testata niitä. Pedagogisessa tuotteessani annan esimerkin englannin (ja myös muiden kielten) opettajille siitä, miten kielen opetusta voi liikunnallistaa. Antamani esimerkki ei välttämättä ole täysin myönteinen, mutta se on yksi rajattu tapaus, joka antaa käsityksen kielten opetuksen liikunnallistamisesta. Meillä tulevilla ja nykyisillä opettajilla on velvollisuus toteuttaa valtioneuvoston kansallistason koulutuspoliittisia linjauksia opetuksessamme, ja Liikkuva koulu -ohjelma on merkittävässä roolissa nykyisessä koulutuspolitiikassamme.

2 Englannin kieli opettavana aineena

Luvussa 2.1 käsittelem vieraan kielen opetusta Eurooppalaisessa viitekehyksessä (2001). Luvussa 2.2 käsittelem konditionaalia englannin opetuksen näkökulmasta. Luvussa 2.3 käyn läpi kielten opetukseen liittyvää terminologiaa.

2.1 Eurooppalainen viitekehys

Eurooppalaisessa viitekehyksessä (Common European Framework, 2001) ei ole mainintaa vieraista kielistä kielikohtaisesti. Viitekehyksessä lähestytään vieraiden kielen opettamista (mukaan lukien englannin kieli), oppimista ja arviointia yleisellä tasolla – vieras kieli kielellisen viestinnän välineenä. Oman tutkimukseni näkökulmasta keskeistä on tarkastella englannin kielen opettamista ja oppimista lingvistisen, sosiolingvistisen ja pragmaattisen kielikompetenssin näkökulmasta. Kielellisen viestinnän toimivuutta arvioidaan Eurooppalaisessa viitekehyksessä (2001, 33–34) kolmesta näkökulmasta: (i) *lingvistinen kompetenssi*. Siinä huomio kohdistuu lähinnä osattavan kielitiedon määrään ja laatuun sekä siihen,

miten kielen käyttäjä on organisoinut kielitiedon tietorakenteisiinsa ja miten hän pystyy sitä käyttämään. Kielellinen viestintä edellyttää, että viestin lähettäjän ja vastaanottajan lingvistiset kyvyt ovat riittävässä määrin samansisältöiset. *Lingvistisen kompetenssin* komponentit ovat: leksikaalinen, kieliopillinen, semanttinen, fonologinen, ortografinen ja ortoeoppinen komponentti. Oma työssäni pedagoginen tuote liittyy kieliopillisen komponentin opettamiseen. (ii) *Sosiolingvistinen kompetenssi* sisältää kielenkäytön sosiaaliseen ulottuvuuteen liittyvät tiedot ja taidot – kieli sosiokulttuurisena ilmiönä. (iii) *Pragmaattinen kompetenssi* on sidoksissa kielenkäyttäjän tietoon toimivasta viestinnästä, joka rakentuu oikein organisoiduista ja sisällöltään vuorovaikutusta tukevista ilmaisuista.

2.2 Konditionaali englannin kielessä

Tässä työssä tuotteistan perusopetuksen yhdeksännen luokan konditionaalien opetuksen koekielun Liikkuva koulu -ohjelman periaatteita hyväksi käyttäen. Irja ja Mikko Mattila (1984, 110-111) jakaa konditionaalien ensimmäiseen ja toiseen konditionaaliin. Ensimmäisen konditionaalien he määrittelevät koostuvan verbimuodoista *should* ja *would* sekä infinitiivistä. *Should*-muotoa käytetään pronomien *I* ja *We* jäljessä - myös *would* on mahdollinen. Muissa persoonissa käytetään muotoa *would*. Se lyhentyy puhekielessä usein muotoon *'d*. Verbimuodot *could*, *might* ja *ought to* ovat merkityksiltään konditionaalisia.

Toinen konditionaali koostuu verbimuodoista *should* ja *would* sekä infinitiivin perfektimuodoista. Verbimuodosta *should* käytetään usein yksikön ja monikon 1. persoonassa - myös *would* on mahdollinen näissä persoonissa.

Pedagoginen tuote toteutettiin perusopetuksen yhdeksännen luokan A-tasoisessa englannin kielen opetuksessa. Tuotteessani käytettiin Haapala ym. (2012; 2017) kirjoittamaa *Spotlight 9* -englannin oppikirjasarjaa, joka koostuu opettajan oppaasta, tekstikirjasta ja tehtäväkirjasta. Tekstikirjassa konditionaali esitetään 1. konditionaalina, eli suoraan verrannollisena suomena *-isi* -modukseen (*Spotlight 9*, tekstikirja, 2012, 206), ja 2. konditionaalina, eli ”olisi tehnyt” -mallina (s. 208). Konditionaali ja futuuri esitetään esimerkkien avulla (s. 207). 1. konditionaalina vertaillaan 2. konditionaaliin sivulla 209, jossa oppilaalle annettu

johtopäätös oli se, että ”1. konditionaali kertoo tulevasta tilanteesta, joka toteutuisi jollain ehdolla” ja ”2. konditionaali kertoo menneestä tilanteesta, joka olisi toteutunut jollakin ehdolla”. Tehtäväkirjassa aihetta käsitellään lisää ja lisäksi konditionaalista on tehtäväkirjassa harjoituksia. (Spotlight 9 2017, tehtäväkirja, 174-176).

2.3 Vieras kieli opetettavana aineena

Didaktiikka on käsitteenä hankala määritellä, koska sen voi ymmärtää eri tavoin. Didaktiikan keskeisin ajatus on opetus-opiskelu-oppimisprosessi, jota didaktiikka tutkii ja kehittää. Kielididaktiikan voi ymmärtää niin, että tähän edellä mainittuun kokonaisuuteen tulee vieraan kielen opiskelu mukaan, jolloin kyseessä on opetus-vieraan kielen opiskelu-oppimisprosessi. (Harjanne ja Tella 2005, 32–33.)

Tapoja toteuttaa opetus ja vieraan kielen opiskelu on useita, ja oppimiskäsityksiä ja -teorioita on myös paljon. Mitään yksiselitteistä totuutta ei ole olemassa. Pedagogisen tuotteeni kannalta kolme termiä ovat erityisen tärkeitä ja selvitän ne tässä luvussa: behavioristinen oppimiskäsitys, sosiokonstruktivistinen oppimiskäsitys, normatiivinen kielioppi.

Behavioristisessa oppimiskäsityksessä ihmiseen syötetään tietoa ja oppimista voidaan säädellä oppijan ulkopuolelta. Behaviorismia on kritisoitu mekanistisuudesta ja oppilaan oman ymmärtämisen sivuuttamisesta. (Harjanne 2006, 98 ja ISVY 2005.) Euroopan neuvoston Eurooppalainen viitekehys toisaalta sanoo, että kielitaitoja (joista nostetaan erityisesti esiin kielioppi) voi oppia kuten autolla ajamista, eli vaihe vaiheelta ja toistojen kautta taito automatisoituu (CEFR 2001, 12). Eurooppalainen viitekehys (2001) näkee toistoharjoitukset joissain tapauksissa hyvinä (s. 138) mutta myös poleemisina (s. 99). Eurooppalainen viitekehys ei ohjeista käyttämään kontekstista irrallaan olevia harjoituksia, mutta herää kysymys: onko mekaanisten toistojen, joiden on tarkoitus aikaansaada automatisoitua toimintaa, tarpeellista olla missään kontekstissa?

Sosiokonstruktivistinen oppimiskäsityksessä tieto on ensisijaisesti sosiaalisesti rakennettua.

Sosiaalisesti rakennettua tietoa jaetaan sosiaalisissa tilanteissa ja asioiden merkityksistä neuvotellaan yhdessä, myös opettajan ja oppilaan välillä. Myös sosiokonstruktivistinen oppimiskäsitys on saanut osakseen kritiikkiä, esimerkiksi liiasta yleistämisestä. (Harjanne 2006, 122–124.)

Normatiivinen kielioppi on kielen ohjailua. Siinä ei kuvailla kieltä sellaisena kuin se nyt on tai on ollut. Normatiivisuus asettaa normeja, eli kertoo, millainen kielen tulisi olla. (VISK 2008.) Normien eksplisiittinen opettaminen on osa englannin oppimista, koska kielenhuolto kuuluu osana kouluopetusta (Larsson 2008, 22). Englanti on globaali kieli ja toisena kieleenä sitä puhuvia on enemmän kuin äidinkielenään englantia puhuvia. Ottaen huomioon englannin valtavan kirjon eri variantteja on odotettavaa, että joitakin normatiivisia ratkaisuja on pakko tehdä sen sijaan että todettaisiin, että kaikki englannin kielen variantit olisivat yhtä hyväksyttäviä kaikissa konteksteissa ja joka variantin normit tulisivat olla samalla viivalla opetuksessa. Jos kaikki variantit olisivat täysin tasavertaisia peruskoulun englannin opetuksessa, olisi valistunut arvaukseni se, että jossakin englannin kielen variantissa konditionaali toimisi eri tavoin kuin mitä pedagogisessa tuotteessani ja täten sen oikeellisuuden voisi kyseenalaistaa. Pedagogisessa tuotteessani päätin mennä niiden normien mukaan, joita kurssin oppikirja tarjosi, koska totesin ne tarpeeksi yleispäteviksi yhdeksäsluokkalaistille ja kirjan sisältö edusti omasta mielestäni tarpeeksi hyvin englantia globaalina kielenä.

3 Pedagogisen tuotteen rakentuminen

Tämän pääluvun olen jakanut neljään alalukukuun. Luku 3.1 käsittelee Opetushallituksen ja LIKESin tavoitteita. Luku 3.2 tarkastelee liikunnallisuutta perusopetuksen opetussuunnitelmassa 2014. Luvun 3.3 aiheena on liikuntapedagogiikka. Luku 3.4 käsittelee Liikkuva koulu -ohjelmaa ja x-breikki -tehtävätyyppejä.

3.1 Liikunnallistaminen

Pedagogisessa tuotteessani puhun liikunnallistamisesta, jossa on kyse liikunnan (selitetty luvussa 3.2) integroimisesta koulujen arkeen. Tätä määritelmää ei ole tässä muodossa annettu missään lähteessä eikä liikunnallistamista löydy selkeästi määriteltynä mistään luotettavasta lähteestä. Mistä siis on kyse?

Liikunnan ja kansanterveyden edistämissäätiö LIKESin vuonna 2010 julkaiseman esitteen mukaan istumista tulisi tauottaa ”mahdollisuuksien mukaan” ja suosituksena LIKES ehdottaa 5-10 minuutin ”taukojumppia” (LIKES 2010, 18). Oppitunneilla vastaamisen yhdistäminen seisomaan nousemiseen on myös suositeltavaa (s. 20). Esitteen suositukset pohjautuvat Liikkuva koulu -ohjelman pilottivaiheen tutkimukseen (s. 2). Oppimisympäristö, jossa fyysinen aktiivisuus yhdistetään oppimistavoitteisiin, voi tarjota lapsille mahdollisuuksia oppimiseen ja henkilökohtaiseen kehittymiseen. On useita mahdollisuuksia, miten liikunnallisuutta voi toteuttaa kouluissa. Tärkeää on liikkuvan elämäntyylin painottaminen. (Syväoja 2014: 66.)

3.2 Liikunnallisuus perusopetuksen opetussuunnitelmassa

Perusopetuksen opetussuunnitelman perusteissa 2014 sivulla 27 opastetaan, että ”[o]ppivassa yhteisössä ymmärretään fyysisen aktiivisuuden merkitys oppimiselle ja irrottaudutaan istuvasta elämäntavasta”. Kun otetaan huomioon, että ”oppiva yhteisö” nähdään perusopetuksen toimintakulttuurin ytimenä (s. 26-27), voidaan todeta jatkuvan istumisen ja liikkumattomuuden olevan ristiriidassa oppimisen kanssa. Opetussuunnitelmaan kuuluvat myös laaja-alaiset oppimiskokonaisuudet. Vuosiluokkien 7–9 laaja-alaisista oppimiskokonaisuuksista tuotteeni kannalta oleellisin on L3, eli itsestä huolehtiminen ja arjen taidot. L3 ohjeistaa kiinnittämään erityistä huomiota koululaisten liikunnan merkitykseen. (s. 283.)

Tarkasteltaessa Perusopetuksen opetussuunnitelman perusteita 2014 ainekohtaisesti, eli tässä tapauksessa vieraiden kielten ja erityisesti englannin kohdalla, voidaan havaita, että

fyysisen aktiivisuuden merkitys ei tule täysin yksiselitteisesti esiin. Nostan kuitenkin esiin kaksi tärkeää kohtaa, jotka ovat yhteydessä pedagogiseen tuotteeseen: englannin A-oppimäärän vuosiluokkien 7–9 ”[e]nglannin opetusta voidaan integroida eri oppiaineiden -- opetukseen ja päinvastoin” ja ”[s]ukupuolten tasa-arvoa kielivalinnoissa ja kielten opiskelussa vahvistetaan -- käyttämällä vaihtelevia ja toiminnallisia työtapoja”. (s. 348.) Koska opetussuunnitelma tekee selväksi sen, että liikunnanopetusta voidaan integroida englannin opetukseen, meidän on hyvä ymmärtää, mitä liikuntapedagogiikka on.

3.3 Liikuntapedagogiikka

Liikuntapedagogiikka on laaja käsite. Liikuntapedagogiikka sisältää sekä liikunnan, eli hyvin monimuotoisen kirjon energiankulutusta lisäävää fyysistä aktiivisuutta, että pedagogiikan, eli opin kasvatuksesta (Jaakkola et al. 2017: luku 1). Jyväskylän yliopiston liikuntapedagogiikan maisteriohjelma listaa liikuntapedagogiikan osaamisalueiksi liikunnan pedagogiikan ja didaktiikan, liikuntatieteellisen tutkimuksen, tutkivan ja autonomisen liikuntakasvattajan, oppivan ryhmän ja yhteisön (Jyväskylän yliopisto 2018). Jyväskylän yliopisto kertoo myös, että ”[l]iikuntapedagogiikan oppiaineessa kehitetään aktiivisesti uusia oppimisympäristöjä yhdessä muiden opettajankoulutuksen toimijoiden kanssa” (Jyväskylän yliopisto 2017). Pedagogisen tuotteeni kannalta edellä mainittu lainaus on tärkeää huomioida.

Väitöskirjassaan *Content and Language Integrated Learning (CLIL) and PE in England - An Exploratory Study* (2013) Kerstin Zindler tutki kielten opettamista integroituna liikuntapedagogiikkaan (*physical education*) 10–18 -vuotiaiden (s. 54) englantilaislasten ja -nuorten kanssa. Hän havaitsi, että fyysinen aktiviteetti espanjan, ranskan ja saksan opiskelussa motivoi oppilaita (s. 85, 96-97, 135) sekä osallistutti heitä opetukseen (s. 66, 97–98) ja uuden kokeilu vaikutti myönteisesti oppilaiden itsevarmuuteen (s. 65-66, 86-87, 98). Zindler löysi myös haasteita liikuntapedagogiselle kieltenopetukselle, kuten tilojen rajoitteet ja aikatauluongelmat (s. 140).

3.4 Liikkuva koulu -ohjelma ja x-breikki -tehtävätyyppi

Liikkuva koulu -ohjelma on esitelty tämän pedagogisen tuotteen johdannossa. Lyhyesti sanottuna kyseessä on hallituksen kärkihanke, jonka tavoitteena on lisätä tunti liikuntaa koululaisille. Ohjelma on jakaantunut pilottivaiheeseen (2010-2012), ohjelmavaiheeseen (2012-2015) ja hallituksen kärkihanke -vaiheeseen (2015-2018). Liikkuva koulu -hankkeeseen liittyy runsaasti tutkimusta, ja tällä hetkellä sitä tutkii ja arvioi esimerkiksi LIKES-tutkimuskeskus (ks. luku 3.1) ja Valtion liikuntaneuvosto. Ohjelma on laajasti menestynyt Suomessa. (Liikkuva koulu -ohjelma, 2018.)

Liikkuva koulu -ohjelman verkkosivuilla esitellään x-breikki -tehtävätyyppi ylimalkaisesti eikä siitä anneta mitään tarkentavia tietoja, joista olisi hyötyä tieteellisessä tutkimuksessa. Seuraavassa on oikeastaan kaikki tieto, mitä sivuilta löytyy:

Jatkuva istuminen puuduttaa. Silti tuntuu, että teini ja taukojumppa ovat yhtä helppo pari kuin juhannus ja avantouinti. X-breikki on 5.–9.-luokkalaisille tarkoitettu parin minuutin ilmainen peli, jonka ope avaa netistä. Kuka tahansa voi luoda kätevästi uusia breikkejä ja jakaa ne muiden käytettäväksi. Matikkapeli, bilsapeli, tietokilpailu – sisällön voit päättää itse! (Liikkuva koulu -ohjelma, 2016.)

Liikkuva koulu -ohjelman x-breikille tarkoitettut sivut sisältävät LIKESin diaesityksiä, joista löytyy hajanaisesti lisätietoja. Oleellisin tieto on x-breikin tavoite: virkistystauko opituntiin 5.–9. -luokkalaisille. Myös ajallinen kesto, eli ”pari minuuttia”, mainitaan. (Liikkuva koulu -ohjelma, 2016.)

4 Pedagoginen tuote ja sen toteutus

Pedagogisen tuotteeni tarkoituksena oli rakentaa perusopetuksen yhdeksännen luokan A-tasoisien englannin kielen kieliopin viestinnällisen oppimisen tukemiseksi pedagoginen tuote hyödyntämällä Liikkuva koulu -ohjelman periaatteita. Tämän luvun ensimmäisessä alaluvussa 4.1 käsittelen tuotteen suunnittelemista ja toisessa alaluvussa 4.2 tuotteen toteuttamista.

4.1 Suunnittelu

Pedagogisen tuotteen rakensin tässä työssä esiteltyjen teoreettisten ja koulutuspoliittisten viitekehysten ohjaamana. Liikkuva koulu -ohjelman kotisivuilta on linkkejä, joista löysin Dropboxista ladattava x-breikki -tehtävien suunnitteluun tarkoitettun työkalun. Työkalusta vastaa LIKES. Työkalussa, joka on Excel-työkirja, tehdään valintoja ja lopuksi generoidaan valintojen perusteella PowerPoint-tiedosto. Tämä tiedosto sisältää kaikki x-breikin aikana tarvittavat ohjeet. Päinvastoin kuin Liikkuva koulu -ohjelman verkkosivut, kyseinen Excel-työkirja sisältää selkeät ja seikkaperäiset ohjeet. (Liikkuva koulu -ohjelma, 2016.)

Lyhyesti selitettynä tekemäni x-breikki rakentuu introsta, jossa tehtävää alustetaan muutamalla sanalla ja jonka avulla oppilaita orientoidaan tehtävän tekemiseen (”nouse ylös”). Seuraavaksi esitetään lämmittelykysymys, jonka ainoa tarkoitus on varmistaa se, että oppilaat ymmärtävät miten heidän odotetaan vastaavan monivalintakysymyksiin. Tämän jälkeen tulee kolmen kysymyksen sarja, jossa täydennetään lyhyitä virkkeitä (aukkotehtäviä). Jokaisessa näistä kolmesta kysymyksestä noudetaan samaa monivalintavaihtojen kaavaa. Seuraavaksi tulee kaksi aukkokysymystä, joissa vaihtoehdot vaihtuvat. X-breikki päättyy oppilaita kunnioittavasti kiitokseen. Pedagoginen tuotteeni löytyy liitteistä (Liite 2).

Fyysiset aktiviteetit, eli vastausmenetelmät, valitsin LIKESin Excel-työkirjasta sen mukaan,

että oppilaille tulisi jalkojen, käsien ja keskivartalon staattisia harjoitteita ja kevyitä venytyksiä. Oma mieltymykseni eri liikkeitä kohtaan oli merkittävä tekijä valinnassa. Oleellisin tekijä oli kuitenkin se, että liikkeet olivat tarpeeksi erilaisia toisistaan, että minun oli helppo välittömästi nähdä isossa ryhmässä, kuka teki mitäkin liikettä.

Kuten tuli esille luvussa 3.3, tilat voivat olla ongelma ja ne olivat tässäkin tapauksessa vähäinen ongelma, koska pulpetit ja tuolit olivat tiellä. Ongelma ei ollut kuitenkaan vakava, koska ennakkovalmisteluilla, kuten pulpettien raivaamisella pois tieltä, tilaa voidaan saada runsaasti lisää. Tähän menisi kuitenkin aikaa ja pulpetit yleensä tulee laittaa takaisin, koska opettajien pitää ottaa myös muut opettajat huomioon. Liikkeitä liikunnallistamista varten voi kuitenkin valita vapaasti ja, kuten tässäkin tein, en valinnut paljon tilaa vaativia liikkeitä.

Ohjaajani, eli opetusharjoittelussa käytännössä lähimmän esimieheni, velvoitti minua opettamaan yhdeksäsluokkalaisille konditionaalia englannin kielessä. Katsoin kurssilla jatkuvassa käytössä olleesta oppikirjasta tapoja ja esimerkkilauseita, joita sovelsin x-breikkikysymyksiin ja vaihtoehtoihin. Tarkoituksena oli muodostaa yhteneväinen kokonaisuus oppikirjan tarjoaman tiedon ja x-breikin välillä, ja x-breikin vaikutti myös ohjaajan näkemykset oppilaiden tarpeista ja kehityskohteista. Esimerkkinä otan rakenteet ”*would’ve*” ja ”*would of*”, jotka olivat osalle oppilaista keskenään täysin vaihtokelpoiset (ainakin puhekielessä). X-breikin kielididaktinen tarkoitus oli tehdä muutama toisto monivalintakysymysten avulla, jotta oppilaille tulisi enemmän kokemusta kielen normatiivisesti oikeasta käytöstä ja kenties samalla yksi tai useampi väärinkäsitys kieliopista korjaantuisi.

Esittelin pedagogisen tuotteeni ennen pilotointia ohjaajalle ja koulun liikunnanopettajalle, joka oli alun perin tutustuttanut minut x-breikkiin. Molemmat hyväksyivät tuotteen ilman muutoksia ja pitivät sitä kokonaisuutena vähintään tyydyttävänä. Oma arvioni valmiista pedagogisesta tuotteesta oli se, että se oli rakenteeltaan täysin LIKESin tarjoaman valmiin pohjan mukainen ja siinä oli tarpeeksi haastetta oppilaille kielen osaamisen kannalta.

4.2 Toteutus

Toteutin pedagogisen tuotteeni pilotoinnin osana tuntiopetusta. Jätin pilotoinnin lähes tunnin loppuun. Syynä tähän oli se, että opetin konditionaalia aluksi eri tavoin, jotta heidän olisi helpompi vastata oikein x-breikin kysymyksiin. Kielen opetuksen kannalta x-breikki oli hyvin pienimuotoinen tenttaus oppitunnin sisällöstä. Mielestäni tunnin loppua kohti he olivat yleensä vähän väsyneempiä, joten liikuntapedagogisessa mielessä halusin piristää oppilaita sillä hetkellä, kun piristystä yleensä kaivattiin. Toteutuksessa pidin oppilaiden mielialan ja fyysisen aktiivisuustason kohottamista huomattavasti tärkeämpänä kuin kielen opetusta, sillä en pidä erityisen realistisena opettaa kieltä tehokkaasti muutaman minuutin aikana.

Pedagoginen tuote suunniteltiin toteutettavaksi pääsääntöisesti englanniksi, mutta suomea käytettiin myös tukena ohjeistuksissa. Oppilaat puhuivat suomea koko pedagogisen tehtävän ajan.

Pedagogisen tuotteen pilotoinnin alussa lämmittelykysymys toistettiin neljään tai viiteen kertaan, koska oppilaista suurin osa ei reagoanut vastaustilanteessa millään tavalla. Kun oppilaat saatiin tehtävän tekemiseen mukaan, kysymykset ja vastaukset etenivät sujuvasti. Oppilaat keskittyivät melko hyvin ja vain muutama oppilaista oli selvästi passiivinen. Kerran minun piti keskeyttää pilotointi hetkeksi kehottaakseni kaikkein passiivisimpia oppilaita tekemään muiden mukana. Kokonaisuudessaan pilotointiin meni arviolta neljä minuuttia. Pilotoinnin aloittamiseen, virittäytymiseen ja ohjeistukseen meni yhteensä puolisen minuuttia. Lämmittelykysymykseen, jonka avulla oppilaat piti saada tekemiseen mukaan, meni vajaa minuutti. Oppilaiden kehottamiseen (katso edellä) meni noin 15 sekuntia. Varsinaisiin kysymyksiin, kysymysten välisiin siirtymiin ja vastauksiin meni kaksi minuuttia. Pilotoinnin päättämiseen, eli sitä edeltäneen *status quon* palautumiseen, meni noin 15 sekuntia. Kaikki edellä mainitut ajat ovat viitteellisiä.

5 Pedagogisen tuotteen toteutumisen arviointi

Arvioin, miten liikunnallistaminen toteutuu pedagogisessa tuotteessani. Arvioin myös, miten opetussuunnitelmassa mainitut ”istuvasta elämäntavasta irrottautuminen”, ”oppiaineiden integroiminen” ja ”toiminnallinen työtapa” näkyvät pedagogisessa tuotteessani.

Pedagogisen tuotteeni toimivuutta arvioinnissa lähdin liikkeelle seuraavista kysymyksistä.

- a. Miten observoijat kokivat pedagogisen tuotteen ja mitä ajatuksia heille siitä heräsi?
- b. Miten oppilaat kokivat pedagogisen tuotteen?
- c. Miten itse opettajana koin pedagogisen tuotteen?
- d. Miten kysymyksiin a-c saamani vastaukset liittyvät tuotteeni toimivuuteen?

Kysymyksiini vastasi tuntiani observeiva ohjaava opettaja, yksi opetusharjoittelija ja yksi yliopistonlehtori sekä 19 opetukseeni osallistunutta oppilasta.

Pedagogisen tuotteeni toteutumista arvioin luvuissa 5.1, 5.2, 5.3 ja 5.4.

5.1 Observointi ja palautteen kerääminen

Pedagogisen tuotteen pilotointia observeoi ohjaajani, Helsingin yliopiston englantilaisen filologian yliopistonlehtori ja toinen englannin opetusharjoittelija.¹ Keräsin edellä mainituilta kirjallista palautetta. Pedagogisen tuotteen pilotoinnin toteutusta seuranneena päivänä keräsin kirjallista palautetta myös oppilailta². Erityisesti x-breikkiä koskeneet avokysymykset olivat seuraavat: ”Mitä tykkäsit siitä, kun eilen vastattiin viiteen kysymykseen liikkumalla? Onko kiva välillä nousta ylös liikkumaan vai onko parempi istua paikallaan?” Päädyin avokysymyksiin, koska oppilaille annettiin niin paljon aikaa, että heidän oli käytännössä pakko tuottaa oma vastaus, ja ajattelin oppilaiden omin sanoin antaman palautteen mahdollisesti

¹ Kaikki kolme ovat tietoisia siitä, että tietoja käytetään tutkimukseen.

² Tutkimukseen oli saatu lupa koulun rehtorilta. Oppilaiden ei ollut pakko antaa kirjallista palautetta eivätkä kaikki sitä myöskään antaneet. Oppilaat ovat Helsingin yliopiston kasvatustieteen laitokseen kuuluvan harjoittelukoulun oppilaita, joten vakiona kaikki koulun toiminta liittyy tavalla tai toisella kasvatustieteen tutkimukseen. Tutkimuksen painottaminen oppilailla olisi ollut redundanttia ja mahdollisesti myös autenttisuutta häiritsevää.

hyödylliseksi ja toivoin, että oppilaiden palautteista tulisi esiin jokin oivallus. Kysymyksille oli varattu yksi yhteinen vastaustila, koska halusin pitää kaikki kysymykset yhdellä sivulla, jolloin täysin anonyymi palautus opettajanpöydälle tyhjä puoli ylöspäin mahdollistui. Tämän vuoksi tilastoanalyysin kannalta hyödyllisiä tietoja kuten esimerkiksi sukupuolta ei kysytty. Palautelomake löytyy liitteistä (Liite 1).

Arviolta kahdestakymmenestä neljästä pedagogiseen tuotteeseen osallistuneesta oppilaasta yhdeksäntoista antoi mielipiteensä x-breikistä. Palautteen erityinen vahvuus oli se, että sain palautetta oppilailta, oppilaille pääsääntöisesti englantia opettavalta opettajalta eli ohjaajaltani ja opetettavan kieleni (englanti) yliopistonlehtorilta. Henkilökohtaisesti pidin erityisen arvokkaana sitä, että sain vertaispalautetta harjoittelijakollegaltani. Palautteen runsaudesta huolimatta pääosa palautteesta on hyvin suppeaa. Luvussa 7 reflektoin pedagogista tuotetta saamani palautteen perusteella.

5.2 Kielididaktinen toteutuminen

Tässä osiossa arvioin sitä, miten x-breikki soveltuu peruskoulun (tässä tapauksessa yläkoulun) englannin opetukseen ja oppimiseen. X-breikin tiukka ja ehdoton rakenne, jossa lyhyisiin aukkokysymyksiin vastataan valitsemalla kahden vaihtoehdon välillä, sopii hyvin nopeampoihin toistoihin. Jos menemme opetus-opiskelu-oppiminen -prosessin mukaan, voidaan nähdä, että opetus oli kysymys-vaihtoehdot-vastaus -sarjojen toistoa. Opiskelu oli yritysten ja erehdysten kokeilua, mutta tästä lisää alempana. Oppiminen oli toistojen kautta tulevaa rutiinia normatiivisen kieliopin mukaisten lauseiden muodostamiseen. Kontekstia pedagogisessa syntyi hyvin vähän, sillä kontekstia ei ollut oikeastaan aikaa miettiä tehtävän aikana, mutta irrallaan olevat lauseet olivat luontevia englannin käyttöä ajatellen ja hyviä selkeää viestintää ajatellen, ainakin jos ajatellaan normatiivisen englannin käyttöä. Pitäydyn siinä, että oppikirja tarjoaa viestinnällisesti käyttökelpoista normatiivista kielioppia, ja pedagoginen tuote sopi oppikirjan normeihin.

Sosiokonstruktiiivinen oppiminen tuli vahvasti esiin pedagogisessa tuotteessa, erityisesti

opiskelu-oppiminen -vaiheessa, koska opiskelijoista itsevarmimmat lähtivät tekemään liikkeitä, jolloin muut lähtivät tekemään niitä myös, ja hyvin nopeasti koko luokka valitsi yhteisen liikkeen, joka lähes poikkeuksetta vastasi itsevarmimpien oppilaiden valitsemaa liikettä. Ainoastaan kerran koko luokka vaikutti hyvin lamaantuneelta. Sosiaalinen paine x-breikissä tuntui mielestäni todella voimakkaalta verrattuna niihin tehtäviin, joita yleensä teetän oppilailteni. Kokonaisuudessaan näin tämän puolen x-breikissä hyvänä, sillä usein vaikuttaa siltä, että osa tekee ja osaa ei kiinnosta. Lukuun ottamatta muutamaa oppilasta x-breikissä on koko luokkaa koskevaa kaksijakoisuutta: käytännössä kaikki tekevät tai käytännössä kukaan ei tee. Koska yleensä kaikki tekivät, niin opetus-opiskelu-oppiminen toteutui useamman kerran useamman oppilaan kohdalla verrattuna keskimääräiseen opetustilanteeseen. Ongelmana tässä on kuitenkin tehtävätyypin erittäin voimakas rajoittuneisuus kuten se, että vastausvaihtoehtoja on perinteisen mallin mukaan vain kaksi ja eteneminen on nopeaa.

5.3 Liikunnallistamisen toteutuminen

Oppilaat aivan selvästi aktivoituvat eri tavalla kuin mitä yleensä tuntityöskentelyyn, kun he nousivat ylös ja tekivät liikkeitä. Toisaalta kaikille ei sovi muiden edessä liikuntasuorituksen tekeminen ja tässäkin tapauksessa muutamalle nuorelle yksinkertaisten liikkeiden tekeminen ryhmässä tuntui jopa vastenmieliseltä. Tästäkin huolimatta liikunnallistaminen oli koko luokan yhteinen tapahtuma ja se oli positiivista.

Oppilaiden motivaatio tuli selvästi esiin pedagogisessa tuotteessa, koska osa niistä oppilaista, joita ei tuntityöskentely yleensä kiinnostanut, kiinnostui x-breikistä. Vastaavasti yksi luokan ahkerimmista oppilaista oli ryhmän passiivisin oppilas x-breikin aikana. Keskimäärin luokan motivaatio vaikutti tavallista korkeammalta, mutta oma arvioni on se, että x-breikissä oppilaan motivaatio todennäköisesti riippuu enemmän asenteesta liikuntaa kohtaan kuin asenteesta kielen opiskelua kohtaan. Vedän tämän johtopäätöksen siitä, ettei yksittäisten oppilaiden motivaatio vaikuttanut x-breikin aikana siltä mihin yleensä olen tottunut heidän kohdallaan englannin oppituntien aikana.

Liikuntapedagogisesti tärkeintä oli varmasti se, että oppilaat oletettavasti tietävät nyt tai ainakin hahmottavat, että englannin tunneilla saatetaan liikkua. Pedagogisen tuotteen alkuvaikeudet osoittivat selvästi, että oppilaille oli hahmotusvaikeuksia siitä, että mitä nyt tapahtuu tai mistä oli kyse siitäkin huolimatta, että ohjeistukset ovat yleensä olleet oppilaille paljon helpompia sisäistää ja he ovat toimineet keskimäärin ripeämmin.

Liikuntapedagoginen ajatus uusien oppimisympäristöjen kehittamisestä yhdessä muiden toimijoiden kanssa toteutui mielestäni hyvin pedagogisessa tuotteessa, koska sain tukea ja ohjeita koulun liikunnanopettajalta. Hyvä yhteistyö oli avainasemassa siinä, että liikunnan opetusta onnistuttiin integroimaan englannin opetukseen.

5.4 Palautteen analyysi ja reflektio

Tämän luvun kahdessa alaluvussa 7.4.1 ja 7.4.2 käsittelen saamaani palautetta.

5.4.1. Oppilaiden palaute

Oppilaiden palautteen tarkastelu kertoo, että yhdeksästätoista oppilaasta kahdeksan antoi negatiivista palautetta x-breikistä ja kymmenen antoi positiivista palautetta x-breikistä (ks. TAULUKKO 1). Yksi palaute oli liian epämääräinen tulkittavaksi. Kukaan ei antanut sekä positiivista että negatiivista palautetta x-breikistä.

TAULUKKO 1. Oppilaiden x-breikistä antaman palautteen laadullinen sisältö.

Oppilaan palaute	Vastausten määrä	Osuus vastausten kokonaismäärästä (pyöristettynä lähimpään kokonaislukuun)
pedagogisen tuotteen pilotoinnista		
Negatiivinen	8	42 %
Positiivinen	10	53 %

Epämääräinen	1	5 %
Yhteensä	19	100 %

TAULUKKO 1:n tulokset kertovat voimakkaasta mielipiteiden polarisoitumisesta. Lomakkeessa esimerkiksi kysyttiin mielipidettä englannin oppimisesta opetuksessani ylipäätään ja kolme oppilasta yhdeksästätoista sanoi, ettei heillä ollut mielipidettä tai eivät ilmaisseet mielipidettään. X-breikin kohdalla kaikilla oli mielipide ja kaikki ilmaisivat mielipiteensä, vaikkei yhtä voinutkaan järkevästi tulkita.

Kaikki vastaukset olivat hyvin lyhyitä, enintään kaksi virkettä. Kommenttien pituus oli 1-5 sanaa, ja suurin osa vastauksista oli 1-2 sanaa pitkiä. Positiiviset vastaukset peilasivat voimakkaasti kysymyksen sanamuotoja, eli lähes kaikissa vastauksessa ilmeni sana ”kiva” (joka oli kysymyksessä), eli vastaus ”kivaa oli” summaa kaikki positiiviset vastaukset. Ainoat varsinaiset variaatiot positiivisissa vastauksissa olivat idea itsessään ja tehtävän erilaisuus, jotka kumpikin mainittiin kerran eri vastauksissa. Negatiivisissa vastauksissa oli aavistuksen enemmän variaatiota kuin positiivisissa. Jakauma negatiivisten palautteiden kohdalla oli seuraava: Kolme vastaajaa totesi istumisen tai paikallaanolon paremmaksi ottamatta kantaa tehtävään. Yksi kuvaili tehtävää oudoksi. Kolme ei pitänyt tehtävästä. Yksi ei pitänyt tehtävästä ja kuvaili tehtävää oudoksi.

5.4.2. Observoijien palaute

Ohjaaja piti tehtävää innostavana ja hänen mielipiteensä pedagogisesta tuotteesta oli positiivinen. Kehityskohteita hän esitti oppilaiden motivoimista kilpailuttamisella ja hänen mielestään olisi hyvä myös kertoa etukäteen, montako kysymystä tulee. Ohjaaja ehdotti x-breikin soveltamista, kuten x-breikin käyttämistä luetun ymmärtämisessä niin, että monivalintavaihtoehtoja olisi enemmän kuin kaksi. Tarkempi palaute koski siis x-breikin potentiaalia seuraavilla oppitunneilla, ja itse pilotointi meni hänen mielestään onnistuneesti.

Yliopistonlehtori piti x-breikkiä hyvänä tapana saada oppilaiden huomio. Hänen mielestään oppilaat keskittyivät erittäin hyvin, kun he olivat saaneet ideasta kiinni. Hän suositteli harjoituksen tekemistä kahdesti, eli tunnin aluksi ja tunnin lopuksi, jotta oppimisen tulokset näkyisivät paremmin. Jälkimmäisestä kommentista käy hyvin ilmi se, että x-breikki soveltuu parhaiten opitun testaamiseen, eli sen arvo on parhaimmillaan oppimisessa opetus-opiskelu-oppiminen -prosessissa. Yliopistonlehtorilla ei ollut kielididaktisesti eikä englannin kielen kannalta mitään huomauttamista x-breikissä.

Harjoittelijakollegani kertoi nähneensä kokonaiskuvan luokasta hieman puutteellisesti sijaintinsa takia. Hän oli hieman samoilla linjoilla kanssani oppilaiden motivaation muuttumisesta, eli hänen mielestään x-breikki sai tunnin aikana muutoin passiiviset oppilaat aktivoitumaan ja aktiivisimmat oppilaat ”hämääntyivät” x-breikistä. Hän laittoi tämän osittain sosiaalisen paineen syyksi, eli kyse oli ”kehtaamisesta”. Tosin hänen mielestään kehtaamisongelmaa olisi vähemmän, jos tämä harjoitus tehtäisiin uudestaan samoille oppilaille. Harjoittelijakollegani ei pitänyt lämmittelykysymyksen useaa toistoa välttämättä hyvänä asiana, mutta sen käyttö oli ylipäättään tarpeellista. Oli myös hienoa, että hän onnistui kuulemaan yhden oppilaan toiselle antaman kommentin, joka oli ”Tää oli kyl hyvä”. Harjoittelijakollegan mielestä tunti oli ollut niin raskas (”paljon kielioppia”), että ”herättelevä” x-breikki tuli tarpeeseen. Kokonaisuudessaan hän piti x-breikkiä hyvällä tavalla perusasetelmia ”tuulettavana” ja se muistutti siitä, että vaihtelu ja toiminnallisuus ovat tärkeitä oppitunneilla. Hän piti x-breikkiä ehdottomasti hyvänä ideana ja hänen mielestään onnistuin pilotoinnissa hyvin.

Yhteistä observoijilla oli positiivinen näkemys pedagogisesta tuotteestani ja siinä nähtiin mahdollisuuksia erilaisiin sovellutuksiin englannin oppitunneilla. Pedagoginen tuote nähtiin hyvällä tavalla huomiota herättävä ja sopivana lisänä kieliopin opetukseen.

6 Pedagogisen tuotteen oikeellisuus

Lähestyin pedagogisen tuotteeni aineistoa osin tutkimuksellisesti ja tuotteeni toteuttamisessa ja sen evaluoinnissa pyrin mahdollisimman suureen objektiivisuuteen pohtiessani uskottavuuskriteerien toteutumista. Tuotteeni olen laatinut kvalitatiivisen tutkimusotteen näkökulmasta. Ei ole itsestään selvää, että opettaja tutkii omaa toimintaansa ollen samanaikaisesti opettaja ja tutkija. Syrjälä ja Numminen (1988, 136-137) varoittavat toimintaansa tutkivaa henkilöä, että hän saattaa riippua liikaa omista ennakkokäsityksissään eikä huomaa aineistostaan nousevia muutosten mahdollisuuksia. Kvalitatiiviseen aineistoon perustuva oikeellisuuden arviointi perustuu kuitenkin koko prosessiin – asia, josta tutkijat ovat eri mieltä. Olen pyrkinyt raportoimaan työni rakentumisen niin selkeästi, että sitä lukeva henkilö voi myös arvioida sen oikeellisuuden.

Opetussuunnitelmassa istuvasta elämäntyylistä pyritään irrottautumaan, joten otin sen asiakseni tässä pedagogisessa tuotteessa. Koko suoritus tehtiin seisten ja opettaja myös seisoi koko suorituksen ajan. Pedagogisen tuotteen pilotoinnin aikana oppilaat tekivät vaihtelevasti erilaisia liikkeitä. Näiden liikkeiden avulla purettiin passiivinen istuminen pulpetissa ja oppilaiden aineenvaihdunta saatiin vilkastumaan, joten liikunnallisuuden minimivaatimusten voidaan nähdä täyttyneen ja liikuntapedagogiikan kannalta tuloksiin voi luottaa (vrt. luvut 3.1 ja 3.3). Liikkuva koulu -ohjelman mukaan oppilaiden pitäisi liikkua tunti päivässä, ja 75:n minuutin oppitunnin aikana annoin oppilailleni liikuntaa noin neljä minuuttia. Voidaan keskustella, kuinka paljon liikuntaa pitäisi tulla kerrallaan ja kuinka moneen osaan tuo tunti voidaan jakaa, mutta joka tapauksessa pidin omalta osaltani huolen siitä, että oppilaideni liikunnan määrä kyseiseltä päivältä oli enemmän kuin ei yhtään.

Pedagogisen tuotteen pilotoinnin aikana opetin oppilaita aukkotehtävien avulla ja vaikka asioiden merkityksiä pohtivaa opiskelua ei ehtinyt tapahtua, niin aukkotehtävät linkittyivät tunnin sisältöön (eli konditionaaliin). Pedagoginen tuote lähinnä testasi oppimista, eli vas-

tauksiin ei voitu vastata oikein ilman nopeaa tietämistä. Sosiokonstruktivistisen oppimiskäsityksen mukaisesti oppilaat vastasivat pääasiassa oikein katsomalla mallia rohkeammista oppilaista, eli oppiminen oli ennen kaikkea sosiaalinen tapahtuma.

Pedagogista tuotettani ei ole suunniteltu ja analysoitu mitenkään piilossa asiantuntijoiden katseilta, vaan olen ollut alusta lähtien opetusalan ammattilaisten kanssa yhteistyössä ja ollut avoin työni suhteen. Työni suunnitelmat on kaikki käyty ennalta läpi, työskentelyäni on observoitu ja palautteessa ei ole tullut ilmi mitään, mikä toisi esille pedagogisen tuotteen luotettavuudessa puutteita.

7 Pohdinta

Pedagogisen tuotteeni tarkoituksena oli rakentaa perusopetuksen yhdeksännen luokan A-tasoisien englannin kielen kieliopin oppimisen tukemiseksi pedagoginen tuote hyödyntämällä Liikkuva koulu -ohjelman periaatteita. Pedagoginen tuotteeni oli menestys yhtä teki-jää lukuun ottamatta: oppilaita. Oppilaista lähes puolet oli sitä mieltä, ettei x-breikki ollut kiva. Suhtaudun oppilaiden palautteeseen niin, että siinä näkyy uuden vierastaminen. Ymmärrän hyvin, että uusi ja outo tehtävä tuntuu häiritsevältä oppimisen rutiineissa, vaikka tehtävä olisi hyvin suunniteltu ja muiden kuin oppilaiden mielestä onnistunut. Jos x-breikkejä olisi englannin tunneilla säännöllisesti, eikä täysin kertaluontoisesti kuin mitä nyt oli, spekuloisin oppilaiden palautteen tasoittuvan. Arvioin vahvan polarisoitumisen kertovan tunteiden herättämisestä. Istuva oppiminen herättää oppilaissa liikunnallistamista vähemmän tunteita, koska englannin oppitunneilla he yleensä istuvat. Perusopetuksen opetussuunnitelma 2014 puhuu ”istuvasta elämäntyylistä” ja ehkä elämäntyylillä on sellainen asia, jota ei muuteta yhdellä oppitunnilla. En lannistu oppilaiden negatiivisesta palautteesta, sillä jos oppilaat istuvat peruskoulusta asti kenties läpi koko elämän, niin eikö silloin interventio ole paikallaan?

Entä Perusopetuksen opetussuunnitelma 2014:n oppiva yhteisö, jossa ymmärretään fyysisen aktiivisuuden merkitys? Jos lähes puolet oppilaistani ei pitänyt (eli ei ymmärtänyt) englannin tunnin liikunnallistamista, herää kysymys, opetinko oppivassa yhteisössä. Entä onko oppiva yhteisö tarkoitettu oppilaille vai onko se aikuisten visio? Näkisin itse asian niin, että oppiva yhteisö ei muutu hetkessä ja kyse ei ole ymmärryksestä tai sen puutteesta. Kaikki meistä eivät vielä ole valmiita tekemään kyykkyhyppyjä englannin tunneilla. Muutokselle pitää antaa aikaa.

Jos mietin kehittymistä opettajana tämän pedagogisen tuotteen valossa, aion jatkossa vaatia itseltäni lisää rohkeutta. Ilman rohkeutta ei synny muutosta. Tutkimukset osoittavat, että liikunnallistamisella on myönteinen vaikutus oppilaiden itsetuntoon (Zindler 2013, 65-66, 86-87, 98). Liikunnallistaminen ei kuitenkaan toteudu ilman opettajien rohkeutta. Miten voimme vaatia koululaisilta jotain, mitä meillä itsellämme ei ole?

Analysoidut oppikirjat

Haapala, M. (2012). *Spotlight: 9, Fact and fiction: textbook*. Helsinki: Sanoma Pro.

Haapala, M., Kangaspunta, R., Lehtonen, E., Peuraniemi, J., Semi, L. & Westlake, P. (2017). *Spotlight: 9, Fact and fiction: workbook updated*. Helsinki: Sanoma Pro.

Lähteet

Common European Framework. 2001. Common European framework of reference for languages: learning, teaching, assessment. Cambridge: Cambridge University Press.

Harjanne, P. (2006). *Mut ei tää oo hei midsommarista! ruotsin kielen viestinnällinen suullinen harjoittelu yhteistoiminnallisten skeema- ja elaborointitehtävien avulla*. <http://docplayer.fi/109467-Mut-ei-taa-oo-hei-midsommarista-ruotsin-kielen-viestinnallinen-suullinen-harjoittelu-yhteistoiminnallisten-skeema-ja-elaborointitehtavien-avulla.html>. Luettu 2.5.2018.

Harjanne, P. & Tella, S. (2004). Kielididaktiikan nykypainotuksia. *Didacta varia* 9(2), 25–52. Luettu 2.5.2018.

<https://helda.helsinki.fi/bitstream/handle/10224/3673/tella25-52.pdf?sequence=2>

ISVY – Itä-Suomen virtuaaliyliopisto (2005). *Oppimisen arviointi*.

<http://www.oppi.uef.fi/wanda/isvy/arviointimateriaali/behaviorismi.html>. Luettu 2.5.2018.

Jaakkola, T., Liukkonen, J. & Sääkslahti, A. (2017). 1 Johdatus liikuntapedagogiikkaan.

Teoksessa T. Jaakkola, J. Liukkonen ja A. Sääkslahti (toim.), *Liikuntapedagogiikka* (2. uudistettu painos). Jyväskylä: PS-kustannus.

Jyväskylän yliopisto (2017). *Liikunnan- ja terveystiedon opettajakoulutus*.

<https://www.jyu.fi/sport/fi/liikuntapedagogiikka>. Luettu 2.5.2018.

Jyväskylän yliopisto (2018). *Liikuntapedagogiikan maisteriohjelma (aikuiskoulutus)*,

liikuntatieteiden maisteri (2 v). <https://opiskelu.jyu.fi/fi/koulutustarjonta/1-2-246-562-17-59697858302>. Luettu 2.5.2018.

Karlsson, F. (2008). *Yleinen kielitiede* (Uud. laitos.). Helsinki: Gaudeamus Helsinki

University Press.

Liikkuva koulu -hanke (2010). *Ideoita liikunnan lisäämiseksi koulupäivään*.

https://www.likes.fi/filebank/2664-LK_ideoita-esite.pdf. Luettu 2.5.2018.

Liikkuva koulu -ohjelma (2016). *x-breikki*. <https://liikkuvakoulu.fi/x-breikki>. Luettu

2.5.2018.

Liikkuva koulu -ohjelma (2017). *Jokainen koulu on tärkeä*.

<https://liikkuvakoulu.fi/liikkuvakoulu>. Luettu 2.5.2018.

Liikkuva koulu -ohjelma (2018). *Tutkimus ja seuranta*. <https://liikkuvakoulu.fi/tutkimus>.
Luettu 2.5.2018.

LIKES (2015). *Breikkiautomaatti*.
<https://www.dropbox.com/sh/6j2y10mz6zx7ecl/AABHObH8gNn-ZQXAfq0s5x3MFa?dl=0>. Luettu 2.5.2018.

Mattila, I. & Mattila, M. 1984. *Englannin kielioppi*. Keuruu: Otava.

Perusopetuksen opetussuunnitelman perusteet 2014. (2015). Tampere: Juvenes Print - Suomen Yliopistopaino Oy.

Syrjälä, L. & Nummenmaa, M. (1998). Tapaustutkimus kasvatustieteessä. Oulu: Oulun yliopiston kasvatustieteiden tiedekunnan tutkimuksia 51/1988.

Syväoja, H. (2014). *Physical activity and sedentary behavior in association with academic performance and cognitive functions in school-aged children*.
https://www.likes.fi/filebank/1427-Dissertation_Heidi_Syvaoja_tiivis.pdf. Luettu 2.5.2018.

VISK = Auli Hakulinen, Maria Vilkuna, Riitta Korhonen, Vesa Koivisto, Tarja Riitta Hei-
nonen ja Irja Alho (2004). *Kielioppi ja normatiivisuus*. Helsinki: Suomalaisen Kirjal-
lisuuden Seura. Verkkooversio. <http://kaino.kotus.fi/visk/etusivu.php?s=johdanto3>. Lu-
ettu 2.5.2018.

Zindler, K (2013). *Content and Language Integrated Learning (CLIL) and PE in England –*

An Exploratory Study. <http://etheses.whiterose.ac.uk/5522/1/Zindler%202013%20CLIL%20and%20PE%20in%20England.pdf>. Luettu 2.5.2018.

Liitteet

Liite 1 – Pedagogisen tuotteen pilotointiin osallistuneille oppilaille 21.3.2018 annettu palautelomake (jaettu 21 kpl, joista saatu takaisin kokonaan täytettynä 19 kpl).

PALAUTE / [luokka sensuroitu], oppitunnit 6.3. – 21.3. / HARJOITTELIJA: Tuomas Ali-Hokka

1. Koitko oppineesi englantia tänä aikana? Perustele kantasi.

En

Vähän

En tiedä/EOS

Tarpeeksi

Paljon

Perustelu:

2. Opitko jotain muuta, mikä ei välttämättä liity Englantiin?

3. Mikä toimi hyvin?

4. Mitä olisit kaivannut enemmän?

5. Oliko mitään mukavia yllätyksiä tunnin aikana?

6. Mitä tykkäsit siitä, kun eilen vastattiin viiteen kysymykseen liikkumalla? Onko kiva välillä nousta ylös liikkumaan vai onko parempi istua paikallaan?

7. Haluatko antaa jotain terveisiä?

Liite 2 – Pedagogisen tuotteen aikana käytetyt PowerPoint-diat järjestyksessä (20.3.2018).

NOUSE YLÖS

(CHOOSE THE BEST OPTION
(AND THE MOST
SENSIBLE) TO COMPLETE
THE SENTENCES.

KUMPI VASTAUKSISTA ON
OIKEIN?

VASTAUS NÄIN!

HARKKA-KYSYMYS

TESTIKYSYMYS

OIKEA VASTAUS

VÄÄRÄ VASTAUS

TESTIKYSYMYS

OIKEA VASTAUS

VALMIINA?

OLE NOPEA!

I WILL BE SO HAPPY WHEN
YOU ____ FINALLY HERE.

I WILL BE SO HAPPY WHEN
YOU ARE FINALLY HERE.

I _____ THERE AT NOON.

AM GONNA BE

 WILL BE

I WILL BE THERE AT NOON.

WILL BE

IF SHE COULD, SHE WOULD
----- MORE SHOES.

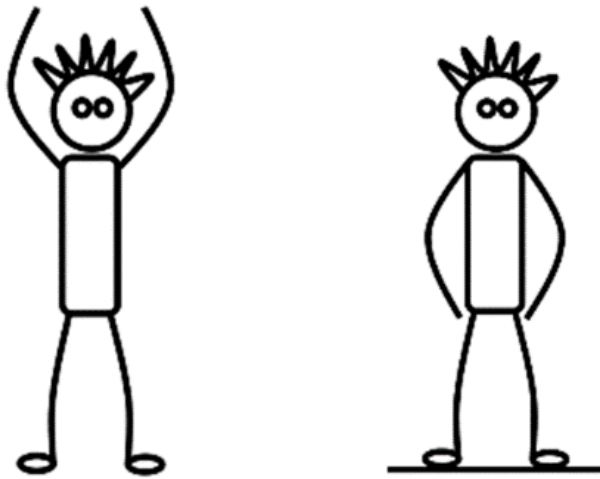
BUY

IF SHE COULD, SHE WOULD
BUY MORE SHOES.

BUY

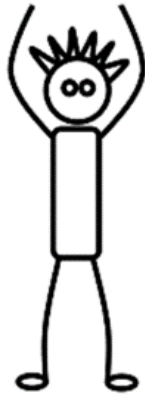
NYT VASTAUS NÄIN!

I WOULDN'T DO THAT IF I

--- YOU

WAS

WERE

I WOULDN'T DO THAT IF I

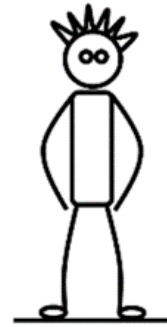
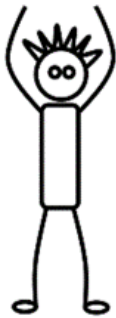
WERE YOU

WERE

I WOULD ___ WANTED TO
DO THAT TOO.

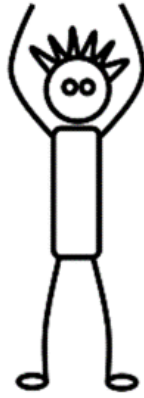
HAVE

OF

I WOULD HAVE WANTED TO
DO THAT TOO.

HAVE

KIITOS JA
KUMARRUS!

